

**Spørgsmål og svar vedr. udbud af Anholt havvindmølle-
park, samt uddybning af udbudsbetingelser
Senest revideret 18. marts 2010**

**Questions and Answers on the Anholt tender, and clarifica-
tion of tender specifications
Last revised 18 March 2010**

Spørgsmål og svar

Tekniske spørgsmål:

Spørgsmål 39: Af udbudsmaterialet fremgår at Energinet.dk ikke har reserveret plads til en reaktor til kompensering af 33 kV nettets produktion af reaktiv effekt. Afstår Energinet.dk fra at kræve 33 kV nettets produktion af reaktiv effekt kompenseret eller alternativt forlanger det kompenseret på anden vis?

Svar (18. marts 2010): Energinet.dk forlanger 33 kV nettets produktion af reaktiv effekt kompenseret på anden måde. Havmølleparken skal opfylde kravene i Energinet.dks tekniske forskrift TF 3.2.5, hvilket indebærer, at havmølleparken skal kunne være reaktiv effektneutral i tilslutningspunktet. Endvidere skal parkens reaktive reguleringsmuligheder stilles til rådighed for den systemansvarlige. (Se også spørgsmål 35 nedenfor). Kravet skal opfyldes uden etablering af reaktiv kompensering på platformen. Kravet kan afstås i driftssituationer, hvor 33 kV nettet er spændings sat, men hvor alle vindmøllerne er udkoblet.

Spørgsmål 38: Af udbudsmaterialet fremgår at Energinet.dk forventer at revidere tilslutningsbetingelserne. Hvad er konditionerne mht. plads, tilkobling / omkoblingskrav m.v. for at placere et eller flere kondensator-batterier på transformersplatformen for at kunne opfylde et evt. krav i de kommende nettilslutningsbetingelser om reaktive ydelser i parkens tilslutningspunkt defineret ved $\cos\phi_i = +/- 0,95$ og inden for hele spændingsvariationsområdet?

Svar (18. marts 2010): Energinet.dk har ikke plads på platformen til et eller flere kondensator batterier. Revisionen af de tekniske forskrifter for vindmøller er ikke så langt fremskredet som planlagt og forventet, da udbudsmaterialet blev udarbejdet. Det vil derfor blive den nugældende (per 12. marts 2010) Tekniske forskrift TF 3.2.5 der vil skulle opfyldes af Anholt Havmøllepark.

Spørgsmål 37: Med udgangspunkt i udtalelser fra Energinet.dk til dagspressen om at det er alt for dyrt at etablere en 33 kV forbindelse til Anholt, stilles følgende spørgsmål: Er det stadigvæk relevant at tage hensyn til en eventuelt fremtidig 33 kV forbindelse til Anholt?

Svar (18. marts 2010): Der skal stadigvæk tages hensyn til et eventuelt fremtidigt kabel til Anholt. Et kabel kan komme på tale i fremtiden, f.eks. hvis der etableres større vindmøller på øen eller hvis det på et tidspunkt bliver den samfundsøkonomisk bedste løsning.

Spørgsmål 36: Af udbudsmaterialet fremgår at: "Præliminære data for de allokerede rum og arealer vil blive oplyst af Energinet.dk medio februar 2010 og endelige data 31. maj 2010". Hvornår bliver oplysningerne offentliggjort?

Svar (18. marts 2010): Vedrørende præliminære data for de allokerede rum, se tegninger vedhæftet.

På "Main deck" er rummene "33 kV Switchgear A, 33 kV Switchgear B og 33 kV Switchgear C" allokeret til koncessionshaver.

På "Mezzanine deck" er rummet "KON SCADA" allokeret til koncessionshaver.

Endelige data vil foreligge 31. maj 2010.

Spørgsmål 35: Af udbudsmaterialet fremgår at Energinet.dks transformerplatform ikke vil blive etableret med helikopterlandingsplads. Adgang til platformen sker alene med båd. Imidlertid viser tegninger på Energinet.dks hjemmeside, at der etableres helikopterlandingsplads på transformerplatformen. Bliver Energinet.dks transformerplatform udstyret med helikopterlandingsplads?

Svar (18. marts 2010): Der bliver helikopterlandingsplads på Anholt platformen; platformen designes for en helikopter på 6800 kg og med "overall length" på 16,66 m.

Spørgsmål 34: Af udbudsmaterialet bilag 2 punkt 13.3.ii.b fremgår: "Udstyr til installation på platformen leveres til værft senest d. 1. august 2011".

Af udbudsmaterialet bilag 2A fremgår endvidere: "Koncessionshaveren skal aktivt indgå i koordinering og fabrikation af platformen hvad angår egne anlæg som skal installeres på platformen. Koncessionshaveren skal sikre at disse anlæg bliver leveret hos fabrikanten rettidigt for installation og test inden udskibning.

Hvilken termin gælder for udstyr som skal leveres til værftet som bygger transformerplatformen? Hvornår får koncessionshaver adgang til montage af egne anlæg på transformerplatformen?

Svar (18. marts 2010): Energinet.dk har endnu ikke indgået nogen kontrakt med et værft for bygning af platformen til Anholt; det vil finde sted i 3. kvartal 2010. Energinet.dk fastholder derfor p.t. at leveringsterminen udstyr til værftet er senest 1. august 2011. Energinet.dk forventer at adgang for montage vil være fra starten af juli 2011 og frem til december 2011. Test af udstyr forventes at ville finde sted fra december 2011 til medio februar 2012.

Spørgsmål 33: Af udbudsmaterialet bilag 2A fremgår, at Koncessionshaveren ejer, betaler, driver og vedligeholder 33 kV føringsveje, J-rør og deres understøtninger på transformerplatformen. Det fremgår endvidere at Energinet.dk forestår design og etablering heraf, det fremgår imidlertid ikke hvilke udgifter koncessionshaver skal afholde. Hvor stor en udgift til J-rør, føringsveje mm. skal koncessionshaver afholde?

Svar (18. marts 2010): Energinet.dk vurderer p.t. at koncessionshavers udgift til de 20 stk. J-rør for 33 kV kabler og føringsveje for 33 kV kabler vil beløbe sig til 8,5 million kroner

Spørgsmål 32: Af udbudsmaterialet fremgår: "Koncessionshaver kan fra platformen til station Trige på kommercielle vilkår af Energinet.dk leje op til 3 lyslederpar". Tilslutning til Energinet.dks lysledere kan være mere hensigtsmæssig på andre lokationer, f.eks. ved overgang mellem Energinet.dks søkabel til landkabel. Vil det være muligt at få adgang til lyslederne ved overgangen mellem Energinet.dks søkabel og landkabel?

Svar (18. marts 2010): Der vil være muligt at få tilslutning til Energinet.dks lysledere i kabelovergangsstationen som placeres i det nordlige Grenå. Konces-

sionshaver skal stå for etablering af kiosk for tilslutning (som i Endrup i forbindelse med Horns Rev 2).

Spørgsmål 31: Af udbudsbetingelserne bilag 2, pkt. 10.2 fremgår det at placeringen af de enkelte vindmøller skal tilgodese, at der skal være mindst 200 meter afstand mellem møllerne og sigtelinjen i eksisterende radiokædesystemer. Vil kravet om en afstand på minimum 200 meter mellem møller og sigtelinje i eksisterende radiokædelinks kunne reduceres, såfremt det vurderes teknisk muligt?

Svar (18. marts 2010): Energinet.dk ønsker at fastholde mindst 200 m afstand mellem møller og sigtelinjen for radiokæden der etableres fra platformen til kabelovergangsstationen i det nordlige Grenå. Afstand til evt. eksisterende radiokædesystemer skal afklares med IT- og Telestyrelsen.

Spørgsmål 30: Af udbudsbetingelserne afsnit 6 fremgår det at koncessionshaveren skal afholde Energinet.dk's omkostninger for udførelsen af forundersøgelserne og at beløbet forventes at udgøre 30 mio. DKK. Det angives at det endelige beløb vil blive oplyst primo januar 2010. Er det muligt at få oplyst det endelige beløb?

Svar (18. marts 2010): Det er endnu ikke muligt at udmelde det endelige beløb, idet Energinet.dk endnu ikke har modtaget alle relevante fakturaer. Energinet.dk kan garantere, at beløbet ikke vil overstige 30 millioner kroner. Den foreløbige prognose per 10. marts 2010 er mellem 29 og 30 millioner kroner.

Om Energinet.dk's ansvar.

Spørgsmål 29: Såfremt Energinet.dk er ansvarlig for en forsinkelse, der medfører at koncessionshaver bliver trukket i kWh-prisen og/eller ifalder en bod på kr. 400 mio., er det så hensigten at fradraget i el-prisen eller kr. 400 mio. boden skal være omfattet af Energinet.dk's ansvarsbegrænsning på kr. 400 mio.? Eller skal Energinet.dk's ansvarsbegrænsning på kr. 400 mio. forstås som en begrænsning af hvad der ligger ud over, et eventuelt fradrag i el-prisen og en eventuel bod koncessionshaver måtte ifalde overfor Energistyrelsen, som følge af forsinkelse, der skyldes Energinet.dk?

Svar (18. marts 2010): Bestemmelserne om nedsættelse af pristillæg og betaling af en bod, hvis koncessionshaveren ikke etablerer og nettilslutter havvindmølleparken inden for nærmere angivne frister, jf. bilag 8, pkt. 1, skal ses i sammenhæng med bilagets pkt. 5 c, hvorefter disse frister kan forlænges ved forsinkelse, der er en følge af forhold, som opstår uden koncessionshaverens skyld, og over hvilke koncessionshaveren ikke er herre. En forsinkelse med nettilslutning, som henføres til Energinet.dk's forhold, vurderes at falde ind under denne kategori af fristforlængelser, selvom det ikke er nævnt eksplicit.

Med hensyn til Energinet.dk's ansvar for produktionstab ved forsinkelse af nettilslutning henvises til svaret på næste spørgsmål.

Spørgsmål 28: Såfremt Energinet.dk's forsinkelse er så omfattende, at det viser sig, at det afgørende ændrer forudsætningerne for opførelsen af vindmølleparken, og dermed medfører at koncessionshaver må opgi-

ve at bygge parken, vil boden på (kr. 100 mio. - kr. 400 mio.) da være omfattet af Energinet.dk's ansvarsbegrænsning på kr. 400 mio.?

Svar (18. marts 2010): Det fremgår af bilag 2, pkt. 13.4, at koncessionshaveren har adgang til erstatning fra Energinet.dk for *produktionstab* i tilfælde, hvor Energinet.dk ikke opfylder sin forpligtelse til at etablere nettilslutningen rettidigt. Denne bestemmelse forudsætter, at havvindmølleparken bliver etableret. Bestemmelsen giver således ikke koncessionshaveren adgang til erstatning fra Energinet.dk i tilfælde, hvor koncessionshaveren ifalder en bod for slet ikke at etablere havvindmølleparken.

Hvorvidt erstatningsretlige principper kan føre til en erstatningspligt for Energinet.dk i denne situation, vil henhøre under domstolene.

Om bod for koncessionshavers manglende etablering af elproduktionsanlægget

Spørgsmål 27: Det fremgår af betingelserne af koncessionshaver kan ifalde en bod på mellem DKK 100 mio. og 400 mio. for manglende etablering af elproduktionsanlægget. Skal denne bod anses for udtømmende i alle tilfælde af manglende etablering af elproduktionsanlægget, eller vil koncessionshaver i visse tilfælde både kunne ifalde en bod for manglende etablering og en bod for forsinket nettilslutning?

Svar (18. marts 2010): Der er to forskellige kategorier af sanktioner ved koncessionshaverens manglende overholdelse af udbudsvilkårene.

Hvis koncessionshaveren ikke rettidigt etablerer og nettilslutter havvindmølleparken, skal pristillægget nedsættes efter nærmere angivne frister, og der skal betales en bod ved forsinkelse, som varer ud over 31. december 2013. Der kan gives fristforlængelse under særlige omstændigheder, som ikke kan tilregnes koncessionshaveren.

Hvis koncessionshaveren erklærer, at han ikke vil etablere og nettilslutte havvindmølleparken, eller hvis omstændighederne viser, at dette ikke vil være tilfældet, skal koncessionshaveren uanset grund betale en bod.

Koncessionshaveren vil kun kunne ifalde bod for et af disse forhold.

Om erstatning ved afbrydelse af nettilslutningen

Spørgsmål 26: Det følger af pkt. 13 i "Modeltilladelse til elproduktion" (tilladelse til at udnytte energien) efter § 29 i lov om fremme af vedvarende energi" (udbudsbetingelsernes bilag 3), at der ved afbrydelse af nettilslutningen ikke ydes erstatning for følgeomkostninger. Dette er næppe i overensstemmelse med VE-lovens § 35, stk. 1, hvorefter "Energinet.dk yder betaling til elproducenten for tab som følge af nedregulering". Denne bestemmelse giver elproducenten ret til erstatning, bortset fra de tilfælde af force majeure, opgjort efter dansk rets almindelige regler, dog således at produktionstab skal opgøres i overensstemmelse med lovens og de i medfør deraf nærmere fastsatte bestemmelser, jf. stk. 2 og stk. 5.

Svar (18. marts 2010): Det bemærkes, at VE-lovens § 35, stk. 1, for så vidt angår beskrivelsen af tabsreguleringen, svarer til VE-lovens § 31, stk. 2. Efter pkt. 13.4 i "Modeltilladelse til etablering af elproduktionsanlægget samt internt ledningsnet" (udbudsbetingelsernes bilag 2) ydes der erstatning for meromkost-

ninger udover produktionstab ved eks. forsinket nettilslutning, jf. VE-lovens § 31, stk. 2.

Energistyrelsen bør overveje om den anførte begrænsning om følgeomkostninger er i overensstemmelse med VE-loven.

Ifølge VE-lovens § 35, stk. 2, skal Energinet.dk's betaling for tab som følge af nedregulering opgøres med udgangspunkt i salg af elproduktionen under de aktuelle forhold ved en nærmere angivet salgspris pr. kWh.

Det fremgår af bilag 3, pkt. 13, at produktionstab i så fald opgøres som mistede indtægter minus sparede omkostninger, og at der ikke ydes erstatning for eventuelle følgeomkostninger. Energistyrelsen finder, at dette vilkår ligger inden for rammerne af lovens § 35.

Med eventuelle følgeomkostninger menes omkostninger, som ikke direkte kan henføres til den konkrete nedregulering af produktionen. Det vil eksempelvis omfatte eventuelle forøgede omkostninger i tilfælde, hvor en koncessionshaver, som har solgt elleverancen fra en havvindmøllepark, må foretage erstatningskøb af elektricitet under en nedregulering.

Energistyrelsen kan tilføje, at tilsvarende vilkår indgår i elproduktionstilladelser til andre havvindmølleparker.

Pkt. 13.4 i bilag 2 omhandler koncessionshaverens ret til erstatning fra Energinet.dk for produktionstab ved forsinkelse med nettilslutningen p.g.a. Energinet.dk's forhold; sammenligningen med denne bestemmelse ses ikke at være relevant her.

Uenighed om opgørelse af erstatningsbeløb i konkrete tilfælde vil i givet fald henhøre under domstolene.

Spørgsmål 25: Bod for forsinket eller manglende nettilslutning

I "Betingelser for offentligt udbud om Anholt Havmøllepark" da-teret

30. april 2009 er under punkt 5 anført, at der forfalder en bod på DKK 400 mio. "hvis ikke alle møller er nettilsluttet senest den 31. december 2013". Hvornår skal dette krav om nettilslutning anses for opfyldt?

Skal alle møller have produceret strøm, eller er det tilstrækkeligt at der teknisk er foretaget nettilslutning? Forfalder boden hvis blot ganske få møller som følge af tekniske problemer eller lignende er forsinkede – også hvis der også er nettilsluttet andre møller med en samlet effekt på mere end minimumskravet på 390MW?

Svar (4. marts 2010): Kravet, om at alle møller skal være tilsluttet senest 31. december 2013 (fremgår under pkt 5, s. 8 og bilag 8 afsnit 1, s. 54), vil være opfyldt, hvis der senest 31. december 2013 teknisk er foretaget nettilslutning af møller med en samlet effekt på mindst 390 MW.

Spørgsmål 24: Tilbudsgivers forpligtelse til at etablere elproduktionsanlægget

Vil koncessionshaver ifalde bod for at afstå fra at etablere og nettilslutte havmølleparken også i tilfælde hvor dette er forårsaget af forhold for hvilke koncessionshaver ikke bærer skylden, så som:

- o **Forundersøgelsen gennemført efter indgåelse af koncessionsaftalen afslører forhold der gør etableringen af havmølleparken umulig eller væsentlig dyrere end det kunne forudsættes ved tilbuddets afgivelse**
- o **Bebyrdende ændring af lovgivningen**
- o **Manglende eller indskrænket dansk højhedsret over området (jfr. udbudsbetingelsernes bilag 2, pkt. 1.13)**

o **At der ikke kan indgås tilfredsstillende samarbejdsaftale med Energinet.dk**

Svar (4. marts 2010): Ifølge udbudsmaterialet skal der gives tilbud på nettilslutning den 31. december 2012. Koncessionshaverens stilling ved misligholdelse fremgår af udkastet til aftale om forpligtelse til at etablere og nettilslutte parken (bilag 8).

Det fremgår af bilag 8, pkt. 4, at såfremt koncessionshaveren meddeler, at denne uanset grund alligevel ikke vil etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget, eller såfremt omstændighederne viser, at dette er tilfældet, forfalder en konventionalbod til øjeblikkelig betaling efter påkrav.

Der er ikke holdepunkter i bilagets pkt. 4 for, at forpligtelsen til at betale bod kan fraviges under påberåbelse af forhold, som ikke kan henføres til koncessionshaveren.

Det vil i givet fald bero på en vurdering ved en voldgiftsret, hvorvidt de forhold, som tages op ovenfor, kan influere på forpligtelsen til at betale boden.

Energistyrelsen har følgende bemærkninger til de rejste spørgsmål:

1. Etableringen af havvindmølleparken: Energinet.dk oplyser, at der ikke i forbindelse med VVM-undersøgelsen er fremkommet oplysninger, der indicerer, at det vil være sig umuligt eller uforholdsmæssigt dyrt at etablere havvindmølleparken i forhold til, hvad der kunne forudsættes ved afgivelsen af tilbuddet.

2. Bebyrdende ændring af lovgivningen: Begrebet er meget ubestemt. I almindelighed vil bebyrdende ændringer af lovgivningen ikke kunne begrunde, at en tilbudsgiver kan frigøres fra forpligtelser ifølge tilbuddet.

3. Manglende eller indskrænket dansk højhedsret over området: Det fremgår af bilag 2, at koncessionshaveren i så fald skal respektere enhver heraf følgende indskrænkning af området, uden at der i den anledning kan rejses krav mod Energistyrelsen eller den danske stat i øvrigt. Energistyrelsen finder ikke holdepunkter for, at koncessionshaveren i disse tilfælde vil kunne frigøres fra forpligtelserne. Det vurderes ikke at være relevant, at der skulle forekomme væsentlige ændringer i højhedsretten.

4. Samarbejdsaftale med Energinet.dk: Energistyrelsen finder ikke grundlag for, at der ikke kan indgås en tilfredsstillende samarbejdsaftale med Energinet.dk, som varetager statens ejerbeføjelser over det overordnede transmissionsnet. Der kan tilføjes, at retsstillingen ved manglende opfyldelse af aftalen efter bilag 8, pkt. 4, ikke svarer til stillingen ved forsinket nettilslutning. Ved forsinkelse efter den 31. december 2012 følger det af bilag 8, pkt. 1, at betalingen for elektricitet fra havvindmølleparken ifølge udbudsbetingelserne gradvis nedsættes i nærmere angivet omfang, og at koncessionshaveren ifalder en bod, hvis parken ikke er blevet nettilsluttet senest den 31. december 2013. Ved forsinkelse af nettilslutningen har koncessionshaveren ifølge bilagets pkt. 5 ret til fristforlængelse i nærmere angivne situationer, som ikke kan henføres til dennes forhold. Tilsvarende undtagelser fremgår ikke ved manglende opfyldelse efter bilagets pkt. 4.

Spørgsmål 23: Energistyrelsens krav til tilbudsgivers økonomiske og finansielle kapacitet

Vil tilbudsgiver kunne opfylde Energistyrelsens krav til i udbudsbekendtgørelsens del III 1.2 om økonomisk og finansiell kapacitet, herunder krav til tilbudsgivers rating og økonomiske nøgletal på baggrund af en garantistillelse fra tilbudsgivers moderselskab, således at forstå at hvis det garantistillende moderselskab (den koncern som moderselska-

bet kontrollerer) opfylder de stillede krav, så anses kravene også opfyldt af tilbudsgiver?

Svar (4. marts 2010): Hvis et moderselskab, som opfylder udbudsbekendtgørelsens krav vedr. økonomisk og finansiell kapacitet, giver en moderselskabsgaranti vedr. projektet, vil dette være tilstrækkeligt til at opfylde de stillede krav.

Spørgsmål 22: Udbudsbetingelserne s. 8: "Nettilslutningskravet er opfyldt, når den første kWh fra havmølleparken leveres til det kollektive elforsyningsnet."

Definition af terminologien "det kollektive elforsyningsnet" bedes beskrevet.

Svar (10. December 2009): Det kollektive elforsyningsnet omfatter blandt andet hele Energinet.dks transmissionsanlæg. For Anholt havmøllepark vil grænsen mellem koncessionshavers net og det kollektive elforsyningsnet være tilslutningspunktet på transformersplatformen. For mere generel definition af "det kollektive elforsyningsnet" henvises til lov om elforsyning § 5.

Spørgsmål 21: Vil der blive stillet krav om opstilling af forsøgsmøller ifm. opførelse af parken?

Svar (10. december 2009): Nej der vil ikke blive stillet krav om opstilling af forsøgsmøller.

Spørgsmål 20: Vil VVM indeholde krav ift. støj i anlægsfasen (som f.eks. ramning af pæle) - og vil disse være i form af afværgeforanstaltninger og/eller tidsbegrænsninger i arbejdsperioder?

Svar (10. december 2009): Eventuelle krav i forhold til støj i anlægsfasen vil blive fastlagt i etableringstilladelsen som et resultat af VVM-redegørelsen og VVM-høringen.

Spørgsmål 19: Indeholder VVM en vurdering af evt. forurenede bundsediment ifm. klapping/deponering af afgravet materiale?

Svar (4. februar 2010): VVM redegørelsen indeholder en beskrivelse af bundsediment typerne i projektområdet, som er baseret på de prøver der er taget af havbunden. VVM redegørelsen indeholder ikke en nærmere vurdering af bundsedimentets mulige forurening.

Spørgsmål 18: Indgår klapping (og klaptilladelse) af afgravet bundsediment i VVM og kommende etableringstilladelse?

Svar (4. februar 2010): VVM redegør for og vurderer mængder, sedimentspild og sedimentspredning ved afgravning af havbunden i projektområdet. Der er ikke udført specifikke miljøvurderinger for selve klappingsaktiviteten, men der henvises til, at det vil skulle indgå i detailprojekteringen af det konkrete projekt. Klapping indgår således heller ikke i den kommende etableringstilladelse.

Spørgsmål 17: Indgår afgravning (med dertil hørende spildvurdering) af evt. bundsediment i VVM og kommende etableringstilladelse?

Svar (10. december 2009): I VVM-redegørelsen er der udført beregninger af afgravede mængder sediment og det heraf følgende sedimentspild, ud fra en worst-case betragtning. Det må forventes, at etableringstilladelsen stiller vilkår om, at overvågning af sedimentspild skal aftales med myndighederne, inden anlægsarbejdet kan gå i gang.

Spørgsmål 16: Af svar fra Energistyrelsen offentliggjort d. 07.10.09 fremgår at: " ...Energinet.dk forventer på baggrund af de foreløbige resultater fra undersøgelserne, at der ikke er grundlag for at stille krav om bestemte opstillingsmønstre, så længe havmølleparken planlægges opstillet samlet på maksimalt 88 km² inden for det ca. 144 km² store undersøgelsesområde."

Det ønskes forklaret hvilke krav der vil definere, at lay-out for parken er vurderet at være "samlet"?

Svar (10. december 2009): Parken skal visuelt fremstå som en samlet vindmøllepark set fra land, hvilket vil sige fra Djursland eller fra Anholt.

Spørgsmål 15: Udbudsbetingelsernes bilag 3 s. 42: "Tilladelsen til udnyttelse af energien efter § 29 i VE loven gives til koncessionshaver med en varighed af 25 år fra nettilslutningen...."

Det ønskes afklaret om varighed af 25 år fra nettilslutningen regnes fra (i) første mølle, (ii) opgjort pr. hver individuel mølle eller (iii) fra hele parken er tilsluttet?

Svar (10. december 2009): Af udbudsbetingelsernes afsnit 5 vedr. tildelingskriterium fremgår følgende "Nettilslutningskravet er opfyldt, når den første kWh fra havmølleparken leveres til det kollektive elforsyningsnet." Denne definition af nettilslutningstidspunktet vil også blive anvendt ved tildeling af tilladelse til udnyttelse af energien.

Spørgsmål 14: Udbudsbetingelserne s. 36: For at minimere risikoen for skader på Energinet.dk's 220 kV kabel mod land, skal transformerplatformen ligge i yderkanten af mølleparken.

Kan en alternativ placering komme på tale såfremt, at der vil være tale om en samfundsøkonomisk gevinst?

Svar (10. december 2009): Energinet.dk har erfaringer fra tidligere, der viser at sandsynligheden for at der sker skader på ilandføringskablet ikke er ubetydelig. En skade på kablet påfører Energinet.dk en stor risiko samtidigt med, at koncessionshaver kan få påført både betydelige forsinkelser og tab af betydelig mængde elproduktion. En flytning af placeringen af transformerplatformen kan derfor kun komme på tale, hvis det sker inden for rammerne af VVM redegørelsen og hvis det dokumenteres, at der ikke påføres Energinet.dk øget risiko eller øgede omkostninger.

Spørgsmål 13: Derudover anmodes om, at flg. data stillet til rådighed:

- 1. Seismiske data i SEG-Y format, både chirp og sparker. Data skal være processeret og med navigations data.**

2. Bathymetrien som x,y,z i så høj opløsning som muligt.
3. Side scan sonar som geo kodede tiff filer. Gerne med pixel størrelse på 0.1 meter på de enkelte mosaikker
4. Magnetometer rå data.
5. De tolkede seismiske horisonter, igen som x,y,z data. Både det konturerede data og seismiske horisonter (2D) tolket på seismikken.
6. Samtlige kort fra appendixerne som enten ArcGIS eller Mapinfo.
7. CPT og boreprofiler i AGS format (evt. Excel)

Svar (27. oktober 2009): De ønskede data fås ved henvendelse til Energinet.dk. Dog først i løbet af den første uge i november, hvor der på Energinet.dk's hjemmeside vil blive lagt en beskrivelse af, hvordan dataene kan rekvireres.

Spørgsmål 12: På side 35 i udbuddet står: " Position for platform og trace for 220 kV kablet vil blive fastlagt ultimo april 2009 og blive offentliggjort på hjemmesiden: www.energinet.dk". Oplysningerne er endnu ikke offentliggjort. Hvornår offentliggør Energinet.dk transformerplatformens placering?

Svar (27. oktober 2009): Der er siden spørgsmålet blev afgivet offentliggjort et kort på Energinet.dks web-site, hvor transformerplatformens placering er vist som et kvadrat på 100 gange 100 meter. De helt præcise koordinater vil først blive fastlagt på et senere tidspunkt, men den viste placering er vurderet tilstrækkelig præcis til at potentielle bydere kan estimere deres omkostninger ved etablering af kabler etc. til at kunne indregne dem i grundlaget for et tilbud.

Spørgsmål 11: På side 37 i udbuddet står: "Jording og potentialudligningsforbindelser skal udføres i henhold til Energinet.dk's jordingsprincip for faste offshoreanlæg. Principperne udleveres på forespørgsel." Vi anmoder hermed om at få udleveret principperne.

Spørgsmål 10: Af udbudsmaterialet fremgår at transformerplatformens egetforbrugsanlæg forsynes via to egetforbrugstransformere, og at egetforbrugstransformerne benyttes til etablering af systemjord: Hvorledes vil Energinet.dk etablere systemjord på fire separate 33 kV skinner med kun to egetforbrugstransformere og dermed kun to jordforbindelser? Data for egetforbrugstransformerne bedes udleveret.

Spørgsmål 9: Hvilken type 220/33/33 transformere benyttes, er det f.eks. Dyy, Ydd eller noget andet? Data for 220/33/33 transformerne bedes udleveret.

Svar på spørgsmål 9, 10 og 11 (11. November 2009) : Svarene på disse spørgsmål kan findes i vedlagte reviderede bilag 2a.

Spørgsmål 8: Hvornår forventes det at den revideret udgave af "Teknisk forskrift 3.2.5 Vindmøller tilsluttet net med spændinger over 100kV" forelægges?

Svar (27. oktober 2009): Energinet.dk vil i foråret 2010 i samarbejde med eksterne eksperter udarbejde en revision af de tekniske forskrifter for vindmøller.

Revisionen forventes sendt i offentlig høring i maj-juni måned 2010 og derefter anmeldt til Energitilsynet som ny teknisk forskrift september eller oktober 2010.

Spørgsmål 7: Af svar på spgs. af 30. juni 2009 fremgår at offentliggørelse af baggrundsrapporter vedr. hhv. MetOcean Data samt Hydrografi, sediment og vandkvalitet mv. forventedes i uge 34. Vi har ikke været i stand til at finde disse informationer på ENDKs hjemmeside d.d. og spørger nu, hvornår disse forventes offentliggjort?

Svar (7. oktober 2009): Der er sket en revision af tidsplanen for offentliggørelse af rapporter. Forsinkelserne skyldes forsinkelser i feltarbejde og efterfølgende databehandling.

Revideret tidsplan:

Rapport	Forventes offentliggjort
Vind resourcedata fra DMI	Er offentliggjort
Geoteknik	Er offentliggjort
Geofysik	Er offentliggjort
Metocean Data	Er offentliggjort
Hydrografi, sediment og vandkvalitet	Er offentliggjort

Spørgsmål 6: Kort på udbudsbetingelsernes s. 16 og 24 er meget utydelige - kan nye kort stilles til rådighed?

Svar (7. oktober 2009): [Se kort](#)

Spørgsmål 5: Af udbudsbetingelserne s. 20 fremgår det, at opstillingsmønstret skal ligge indenfor rammerne af VVM redegørelsen. Hvornår forventes informationer vedr. krav til opstillingsmønstre at blive offentliggjort?

Svar (7. oktober 2009): Energinet.dk har under udarbejdelsen af VVM redegørelsen bestræbt sig på at få belyst worst case for alle relevante miljøforhold inden for rammerne af de tænkelige konkrete tekniske projekter, som anses for realistiske i det pågældende område. Dette gælder også opstillingsmønstre for havmølleparken. Energinet.dk forventer på baggrund af de foreløbige resultater fra undersøgelserne, at der ikke er grundlag for at stille krav om bestemte opstillingsmønstre, så længe havmølleparken planlægges opstillet samlet på maksimalt 88 km² inden for det ca. 144 km² store undersøgelsesområde.

Spørgsmål 4: Af udbudsbetingelserne s. 20 fremgår det, at der kan blive stillet krav om, at parken skal tage hensyn til færgeruten Grenå-Anholt. Hvornår forventes en afklaring ift. diverse sejlruiter i området og i særdeleshed ift. Grenå-Anholt færgeruten at blive offentliggjort?

Svar (7. oktober 2009): I udbudsmaterialet vedr. parken står følgende om færgeruten: "Der kan blive stillet krav om, at parken skal tage hensyn til færgeruten Grenå-Anholt."

Ved etablering af Anholt havvindmøllepark vil der kunne blive tale om en forlænget sejlroute for færgeren imellem Anholt og Grenå. Afhængigt af hvordan møllerne placeres indenfor bruttoområdet, vil sejlrutens længde kunne blive forlænget med op til 3 %. På baggrund af den meget begrænsede påvirkning af sejlrutens længde er det vurderet, at en flytning af hele parken for at tage højde for sejlruten ikke vil være hensigtsmæssig.

I stedet vil koncessionshaveren skulle give færgeselskabet en økonomisk kompensation, der sikrer, at brugerne af Anholtfærgeren blive holdt helt skadesløse for den længere rute. Kompensationen skal sikre, at der kan opretholdes samme fartplan/overfartstid som nu. Kompensation vil skulle dække de ekstra omkostninger til brændsel det kræver at sejle den længere rute samt de ekstra omkostninger til brændsel, som det kræver for at sejle lidt hurtigere, således at den samlede sejltid ikke bliver længere end før anlæg af parken. Kompensationen for hele perioden betales up-front af koncessionshaveren. Betalingen af kompensationen vil således skulle være betalt før anlægsarbejdet kan igangsættes.

Ved at lade koncessionshaveren betale kompensationen vil udgiften indgå i den samlede økonomiske vurdering af, hvor indenfor bruttoområdet parken skal placeres, så der samlet set opnås den bedste placering.

Energistyrelsen har foreløbigt skønnet, at omkostningen til kompensationen højst vil kunne beløbe sig til 3,1 mio. kr.

Spørgsmål 3: Kan oplysninger om boreprofilerne fra de geotekniske forundersøgelser blive offentliggjort før laboratorieundersøgelserne er færdiggjort?

Svar (30. Juni 2009): De geotekniske undersøgelser vil blive offentliggjort, når de er færdiggjort og kvalitetssikret, dvs. efter afslutningen af laboratorieundersøgelserne.

Spørgsmål 2: Kan indholdet af de geotekniske og geofysiske undersøgelser oplyses?

Svar (30. Juni 2009): De geotekniske undersøgelser omfatter syv 40 meter dybe borer distribueret ud over undersøgelsesområdet og Cone Penetration Tests (CPT). En af de dybe borer foretages i det område, hvor transformerplatformen vil blive placeret. Hvis der i løbet af undersøgelserne opdages særlige forhold af betydning for det tekniske projekt, kan disse blive undersøgt yderligere.

Baggrundsrapporten vil indeholde en beskrivelse af mark- og laboratorieundersøgelser samt præsentation af resultaterne.

De geofysiske undersøgelser omfatter:

- Multibeam echo sounder
- Dual frequency sidescan sonar
- High and low frequency shallow seismic
- Magnetometri

I baggrundsrapporten vil der indgå en general geologisk beskrivelse af området, en bathymetrisk model, kort med havbundsklassifikation, sidescan mosaic i høj opløsning, en liste med objekter på havbunden og en geologisk model.

Spørgsmål 1:

Kan Energinet.dk's projektplan (omfang/tidspunkt) for undersøgelser if. VVM oplyses?

Svar (30. Juni 2009): Beskrivelsen af de forundersøgelser, der er pålagt Energinet.dk af Energistyrelsen, er offentliggjort på Energinet.dk's hjemmeside. Energinet.dk har i samarbejde med underleverandører udarbejdet en tidsplan for leverance af baggrundsrapporter, der beskriver tilvejebringelse af alle de væsentligste data og øvrige oplysninger, der skal ligge til grund for forundersøgelserne. Når rapporterne er rede hertil, vil de blive offentliggjort på Energinet.dks web-site. Alle rapporterne vil blive skrevet på engelsk. Ikke alle feltundersøgelser er endnu fuldført. Med forbehold for eventuelle forsinkelser på grund af vejrlig og andre uforudsigelige hændelser er omfanget af og tidsplanen for offentliggørelse af visse af baggrundsrapporter følgende:

Rapport	Forventes offentliggjort
Vindresource data fra DMI	Uge 27
Geoteknik	Uge 36
Metocean Data	Uge 34
Geofysik	Uge 35
Hydrografi, sediment, vandkvalitet m.v.	Uge 34

De resterende rapporter vil blive offentliggjort efterhånden som de er klar hertil.

Uddybning af udbudsbetingelser

I henhold til udbudsbekendtgørelsen om Havvindmøllekoncession til Anholt Havvindmøllepark del III.1.2. skal de nærmere krav til dokumentationen for at de bydendes har den tilstrækkelige økonomiske og finansielle kapacitet til at gennemføre projektet oplyses på Energistyrelsens hjemmeside www.ens.dk/anholt senest 6 måneder før tilbudsfristens udløb.

Denne dokumentation består af to dele

1. Hensigtserklæring fra et kreditinstitut med en long term deposit rating på mindst A- (Standard and Poors eller Fitch) eller A3 (Moody's), om at kreditinstituttet vil udstede en anfordringsgaranti for den bydendes forpligtelser til at etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget, såfremt den bydende vinder, i overensstemmelse med de vilkår, der fremgår af udkast til aftale (bilag 8, pkt 3 til udbudsbetingelserne) og iøvrigt udformet som udkastet i bilag 9, dog med den tilføjelse at garantistillelsen efter 5 måneder vil stige fra DKK 100 mio til DKK 200 mio og efter et år til DKK 400 mio

2. Bevis for at den bydende eller mindst en af de bydende i et konsortium ved budfristens udløb dels har en long term issuer credit ratings fra en eller flere af kreditratinginstitutterne nævnt nedenfor på minimum:

Standard and Poors	BB-
Moody's	Ba3
Fitch	BB-

og dels kan opfylde mindst 1 af følgende 2 nøgletalskrav med udgangspunkt i seneste reviderede årsrapport, der dog ikke må være ældre end at det omfatter en periode efter 1. januar 2008:

Omsætningen skal overstige EUR 4 mia

Værdi af samlede aktiver skal overstige EUR 4 mia

Er byderen et konsortie, og har mindst en af konsortiedeltagerne en rating, men opfylder den ratede ikke nøgletalskravet, er det tilstrækkeligt at den ratede kan opfylde mindst 1 af følgende 2 nøgletalskrav med udgangspunkt i seneste reviderede årsrapport, der dog ikke må være ældre end at det omfatter en periode efter 1. januar 2008:

- Omsætningen skal overstige EUR 3 mia

- Værdi af samlede aktiver skal overstige EUR 3 mia

under den forudsætning, at de øvrige konsortiedeltageres nøgletal tilsammen mindst kan opfylde det samme, dvs kan opfylde mindst 1 af følgende 2 nøgletalskrav med udgangspunkt i seneste reviderede årsrapport(er), der dog ikke må være ældre end at de(t) omfatter en periode efter 1. januar 2008:

- Omsætningen skal overstige EUR 3 mia

- Værdi af samlede aktiver skal overstige EUR 3 mia

Questions and answers

Technical questions:

Question 39: From the Tender it can be deducted, that Energinet.dk has not reserved space for a reactor to compensate the reactive power production from the 33 kV grid. Does Energinet.dk not require the reactive power production from the 33 kV grid compensated or alternatively does Energinet.dk require this compensation performed by other means?

Answer (18 March 2010): Energinet.dk require the 33 kV grid reactive power production compensated by other means. The Wind farm must fulfil the requirements in Energinet.dks technical requirement TF 3.2.5, which implies, that the wind farm must be able to maintain zero reactive power exchange in the connection point. Furthermore the reactive control capacity and functions of the wind farm must be made available to Energinet.dk. (Se also question 35 below). The requirement must be met without the use of reactive compensation equipment on the platform. The requirement can be disregarded in operational situations, where the 33 kV network is energised, and all the wind turbines are disconnected from the 33 kV system.

Question 38: The tender states that Energinet.dk expects to revise the connection requirements. What are the conditions regarding space, connection, switching etc. in order to place one or more capacitor banks on the transformer platform in order to meet possible requirements to reactive performance in the revised connection requirements defined as $\cos\phi = +/- 0,95$ and throughout the entire voltage variation range?

Answer (18 March 2010): Energinet.dk has not provided space on the platform for one or more capacitor banks. The revision of the technical requirements to wind turbines has not progressed to the stage planned and expected when the tender was made. Therefore it will be the existing (per 12. march 2010) technical requirements TF 3.2.5 which must be fulfilled by Anholt offshore wind farm.

Question 37: Referring to statements made by Energinet.dk to the media that it is much to expensive to establish a 33 kV cable connection to the island Anholt, the following question is raised: Is it still relevant to take into account an eventual future 33 kV connection to the island Anholt?

Answer (18 March 2010): An eventual future 33 kV cable connection must still be taken into account. A cable connection may be relevant in the future, i.e. if large wind turbines are established on the island or if the connection in the future becomes the best socioeconomic solution for the supply to the island.

Question 36: The tender states: Preliminary data for the allocated rooms and areas will be made available by Energinet.dk by mid of February 2010 and finalised data by May 31, 2010. When will the information be published?

Answer (18 March 2010): Regarding preliminary data for the allocated rooms, se drawings attached.

On the "Main deck" the rooms "33 kV Switchgear A, 33 kV Switchgear B and 33 kV Switchgear C" allocated to the concession owner.

On the "Mezzanine deck" the room "KON SCADA" is allocated to the concession owner.

Finalised data will be ready by May 31, 2010.

Question 35: The tender states that Energinet.dks transformer platform will be build without helicopter landing facilities. Access to the platform will be by boat exclusively. However drawings on Energinet.dks website shows that there will be established helicopter landing facilities on the transformer platform. Will Energinet.dks transformer platform be equipped with helicopter landing facilities?

Answer (18 March 2010): The Anholt transformer platform will be equipped with a helicopter landing platform designed for a helicopter, weight 6800 kg and overall length on 16.66 meter.

Question 34: The tender states in addendum 2 point 13.3.ii.b: "Equipment to be installed on the platform must be delivered to the shipyard no later than 1. August 2011".

The tender states further in addendum 2A: "The owner of the concession must actively take part in co-ordination and fabrication of the platform regarding own equipment, which shall be installed on the platform. The owner of the concession must ensure that this equipment is delivered at the place of fabrication in due time for installation and test before the platform is disembarked.

Which date is applicable for equipment to be delivered to the shipyard constructing the transformer platform? When does the owner of the concession get access to the transformer platform for installation of equipment?

Answer (18 March 2010): Energinet.dk has not yet signed any contracts with a shipyard for the construction of the transformer platform for Anholt. It will take place in the 3rd quarter 2010. Energinet.dk does therefore maintain that the latest date to deliver equipment to the shipyard is 1. August 2011. Energinet.dk expects that access to installation of equipment will be from start of July 2011 to December 2011. Test of equipment is expected to take place from December 2011 to mid February 2012.

Question 33: The tender states in addendum 2A, that the owner of the concession owns, pays, operates and maintains 33 kV routings, J-tubes and their supports on the platform. It states further, that Energinet.dk is in charge of the design and the construction; it does however not state which expenses the owner of the concession must pay. How large an expense for J-tubes, 33 kV routings etc. must the owner of the concession pay?

Answer (18 March 2010): Energinet.dk has at present estimated the costs to be paid by the owner of the concession for 20 J-tubes and the routings for the 33 kV cables to approx. 8.5 million Danish kroner.

Question 32: The tender states: "The Concession owner can from the platform to substation Trige rent up to 3 pairs of fibre optic cables from Energinet.dk on commercial conditions". Connection to Energinet.dks fibre optic cables may be more suitable on other locations, i.e. where Energinet.dks seacable is connected to the land cable. Will I be possible to get access to the fibre optic cables where the seacable is connected to the landcable?

Answer (18 March 2010): It will be possible to get connected to Energinet.dks fibre optic cables in the cable substation which will be placed in the north part of Grenå. The owner of the concession must establish his own marshalling box for the connection. (In the same manner as it has been done for the Horns Reef 2 Wind farm)

Question 31: The tender states in addendum 2 point 10.2 that the siting of the single wind turbines must take into account, that there must be at least 200 meters between the turbines and the line of sight in existing radio links. May the requirement of a distance of 200 meters between the turbines and the line of sight in existing radio links be reduced, if it is assessed to be technical viable?

Answer (18 March 2010): It is the intension of Energinet.dk to maintain at least 200 meter distance between wind turbines and the line of sight for the radio link which will be established between the transformer platform and the cable substation in the northern part of Grenå. The distance to possible existing radio links must be cleared with National IT and Telecom Agency.

Question 30: The tender states in chapter 6 that the owner of the concession shall pay Energinet.dks cost for the preliminary investigation of the area and that the amount is expected to be 30 million Danish Kroner. Finally it is stated, that the final amount will be given by start of January 2010. Can the amount be given?

Answer (18 March 2010): It is not yet possible to give the final amount, because Energinet.dk has not yet received all relevant invoices. Energinet.dk can guarantee that the amount will not exceed 30 million Danish Kroner. The preliminary prognosis per March 10, 2010 is in between 29 and 30 million Danish Kroner.

Energinet.dk's liability

Question 29: If Energinet.dk is responsible for a delay, which means the concessionaire suffers a reduction in the price per kWh and/or becomes subject to a fine of DKK 400 mill., is it anticipated that the reduction in the electricity price or the DKK 400 mill. fine will be covered by Energinet.dk's limitation of liability of DKK 400 mill.? Or should Energinet.dk's limitation of liability of DKK 400 mill. be understood as a limitation on what exceeds any reduction in the electricity price and possible fine which the concessionaire may be liable to pay to the Danish Energy Agency as a consequence of any delay caused by Energinet.dk?

Answer (18 March 2010): The provisions on reduction of price supplements and payment of a fine, if the concessionaire does not establish and connect the

offshore wind turbine to the grid within the specified time limits, see annex 8, paragraph 1, must be read together with paragraph 5 of the annex, according to which these time limits can be extended in the event of a delay resulting from circumstances for which the concessionaire is without fault and over which the concessionaire has no control. A delay in the grid connection, which is attributable to Energinet.dk, is assessed to fall within the category of time limit extension, although this is not explicitly mentioned.

See reply to question 25 regarding Energinet.dk's liability for losses of production in connection with delayed grid connection.

Question 28: If Energinet.dk's delay is so extensive that it changes the prerequisites for constructing the wind farm, and thereby causes the concessionaire to give up completely building the farm, will the (DKK 100 mill. - DKK 400 mill.) fine then be covered by Energinet.dk's limitation of liability of DKK 400 mill.?

Answer (18 March 2010): Annex 2, paragraph 13.4 states that the concessionaire is entitled to compensation from Energinet.dk for *losses of production* in cases where Energinet.dk does not fulfil its obligation to establish grid connection on time.

This provision assumes that the offshore wind farm is established. Therefore, the provision does not entitle the concessionaire to compensation from Energinet.dk in cases where the concessionaire becomes liable to a fine for not having established the offshore wind farm at all.

Whether principles under the law of damages can mean that Energinet.dk becomes liable to pay compensation in this situation, will have to be decided by the courts.

On fine for the concessionaire's failure to establish the electricity generation plant

Question 27: The conditions stipulate that the concessionaire may be fined between DKK 100 mill. and DKK 400 mill. for failing to establish the electricity generation plant. Should this fine be considered exhaustive in all cases that the concessionaire fails to establish the electricity generation plant, or could the concessionaire be fined both for failing to establish the plant and for delayed grid connection?

Answer (18 March 2010): There are two different categories of sanctions applicable when the concessionaire fails to comply with the terms of the tender. If the concessionaire does not establish the offshore wind farm and does not connect it to the grid on time, the price supplement will be reduced according to specified time limits, and a fine will have to be paid in connection with delays that exceed 31 December 2013. Time limit extension may be granted in exceptional circumstances, which cannot be attributed to the concessionaire. If the concessionaire declares that he will not establish the offshore wind farm and connect it to the grid, or if circumstances dictate that this will not be the case, the concessionaire must pay a fine irrespective of the reason. The concessionaire will only be fined for one of these situations.

On compensation for interruption of grid connection

Question 26: Paragraph 13 in "Model licence for electricity production" (licence to exploit the energy) in accordance with section 29 of the Promotion of Renewable Energy Act (annex 3 of the tender specifications) states that compensation is not to be paid for associated costs in case of interruptions in grid connection. This is hardly in accordance with section 35(1) of the Promotion of Renewable Energy Act, according to which "Energinet.dk shall pay the electricity producer for losses incurred as a result of reduction". This provision entitles the electricity producer to compensation, except in cases of force majeure, calculated according to general rules of Danish legislation, however such that losses of production shall be calculated in accordance with the provisions of the Act and provisions specified in pursuance thereof, see subsections (2) and (5).

Note that section 35(1) of the Promotion of Renewable Energy Act, regarding the description of losses regulation, corresponds to section 31(2) of the Promotion of Renewable Energy Act. According to paragraph 13.4 of "Model licence for establishing electricity production plant and internal grid" (annex 2 of the tender specifications), compensation is to be paid for costs incurred in addition to losses of production in connection with, for example, delayed grid connection, see section 31(2) of the Promotion of Renewable Energy Act.

The Danish Energy Agency should consider the stipulated limitation on associated costs in accordance with Promotion of Renewable Energy Act.

Answer (18 March 2010): According to section 35(2) of the Promotion of Renewable Energy Act, payment by Energinet.dk for losses incurred as a result of reduction shall be calculated on the basis of the sales of electricity production under the current conditions at a specified sales price per kWh.

In this case, Annex 3, paragraph 13 states that losses of production are calculated as lost revenues less the costs saved, and that compensation is not paid for any associated costs. The Danish Energy Agency deems that this term lies within the framework of section 35 of the Act.

Any associated costs means costs not directly attributable to the specific reduction of production. For instance, this will include any increased costs in cases where the concessionaire, who has sold the electricity from an offshore wind farm, must make compensatory purchases of electricity during a reduction of production.

The Danish Energy Agency can add that similar terms are included in the electricity generation licences for other offshore wind farms.

Paragraph 13.4 of annex 2 deals with the concessionaire's right to compensation from Energinet.dk for losses of production in connection with delay in the grid connection caused by Energinet.dk; comparison with this provision does not seem relevant here.

However, if this is relevant, disagreement on calculating compensation in specific cases would have to be decided by the courts.

Question 25: Penalties for late or lacking connection to the grid • In the "Tender specifications for Anholt Offshore Wind Farm" dated 30th April 2009 under Section 5 is stated that the concessionaire will be fined DKK 400 million. "if by 31 December 2013 not all of the Wind turbines have been connected to the grid ". When is this requirement for grid connection considered to be fulfilled? Shall all turbines have generated power,

or is it sufficient that there technically is established connection to the grid? Will the fine fall due if only a few mills is delayed due to technical problems or the like - even if other wind turbines with a total capacity exceeding the minimum requirement of 390MW are grid connected?

Answer (4 March 2010): The requirement that all turbines will be connected by 31 December 2013 (shown in section 5, p. 8 and Annex 8, section 1, p. 54) will be fulfilled if there technically is established connection to the grid of turbines with a total power of at least 390 MW by 31 December 2013.

Question 24: Obligation of tenderer to establish the power production plant

Will the concessionaire be liable to a fine for refraining from the establishment and connection of the off shore wind turbine farm also in cases where this is caused by conditions for which the concessionaire is not responsible, such as:

- o **The preliminary survey carried out after the conclusion of the concession agreement revealing conditions that makes the establishment of the off shore wind turbine farm impossible or essentially more expensive than pre-supposed at the time of the submission of the tender**
- o **Burdening modifications of legislation**
- o **Lack or limitation of Danish sovereignty over the area (see Tender Specifications, annex 2, point 1.13)**
- o **Inability to obtain a satisfactory agreement of cooperation with Energinet.dk.**

Answer (4 March 2010): According to the tender specifications, tender must be submitted for connection to the grid no later than 31 December 2012. The position of the concessionaire in case of default is treated in the draft agreement on obligation to establish an electricity production plant (Anholt Offshore Wind Farm) in the Kattegat and connect it to the grid (Annex 8).

According to Annex 8, pt. 4, if the concessionaire announces that it will not establish the production plant and connect it to the grid, irrespective of the reason, or if circumstances reveal this to be the case, the agreed penalty shall be due and payable immediately on demand.

There are no indications in pt. 4 for deviations from the obligation to pay the penalty by pleading conditions that cannot be attributed to the concessionaire. If the occasion should arise, I will depend on the decision of the arbitral tribunal whether conditions referred to above may influence the obligation to pay the penalty.

DEA has the following comments to the questions raised:

1. Establishment of the off shore wind turbine farm: Energinet.dk has stated that in connection to the EIA no information has appeared indicating that the establishment of the farm will be impossible or essentially more expensive than presupposed at the time of the submission of the tender.
2. Burdening modifications of legislation: The term is very vague. Generally speaking, burdening modifications of legislation will not substantiate the release of a tenderer from obligations due to the tender.
3. Lack or limitation of Danish sovereignty over the area: According to Annex 2, pt. 1, 13, in the case mentioned the concessionaire shall respect all the restrictions following from this, without the right to raise claims in that connection against DEA or the Danish state otherwise. DEA finds no basis for an assertion

that in such cases the concessionaire should be entitled to be released from its obligations. The occurrence of such essential changes in Danish sovereignty is not considered relevant.

4. Agreement of cooperation with Energinet.dk: DEA finds no basis for assuming that a satisfactory agreement of cooperation should not be reached with Energinet.dk, which safeguards the ownership of the Danish state over the high level transmission grid.

It should be noted that the legal position in case of non-fulfillment of the agreement according to Annex 8, pt. 4, does not correspond to the position in case of delayed connection to the grid. According to annex 8, pt. 1, in case of connection to the grid after 31 December 2012, the price for electricity from the park according to the tender specifications will gradually be reduced as specified in the annex, and the concessionaire will be fined a sum, if the farm is not connected to the grid by 31. December 2013. In case of delayed connection to the grid, according to pt. 5 of the annex the concessionaire is entitled to an extension of the deadline in specified conditions that cannot be attributed to the concessionaire. There are no similar exceptions in case of default according to pt. 4 of the annex.

Question 23: DEA requirements for the economic and financial capacity of the tenderer • Can the tenderer meet DEA requirements in the tender notice and part III 1.2 on economic and financial capacity, including requirements for the tenderer's ratings and economic key ratios given a guarantee from the tenderer's parent company, in the sense that if the parent company providing the guarantee (the group which parent controls) meet the requirements, the requirements will be regarded as satisfied satisfied by the tenderer?

Answer (4 March 2010): If a parent company, who satisfies the requirements of the tender notice on economic and financial capacity, gives a parent company guarantee on the project, this will be sufficient to meet the requirements.

Question 22: The tender specifications page 8: "The requirement of grid connection is met, when the first kWh from the wind farm is delivered to the collective electricity grid."

Please describe the definition of the phrase "the collective electricity grid"

Answer (10 December 2009): The Collective electricity grid comprises among other parts all Energinet.dks transmission equipment. For Anholt Wind farm the borderline between the owner of the concession and the collective electricity grid will be the connection point on the transformer platform. For a more general definition of the collective electricity grid, please refer to the Danish law for electricity supply § 5.

Question 21: Will there be any requirements on establishment of experimental/test turbines in connection with the construction of the park?

Answer (10 December 2009): No there will be no requirements on establishment of experimental/test turbines

Question 20: Will the EIA contain requirements regarding noise emissions in the construction phase (i.e. when driving steel foundations into the seabed) - and will these requirements be preventive measurements or restrictions to time of operation?

Answer (10 December 2009): If necessary requirements regarding noise emissions in the construction phase will be made in the construction permit as a result of the EIA and the hearing of the EIA.

Question 19: Does the EIA include an assessment of polluted seabed sediment in connection with the dumping of dredged material?

Answer (4 February 2010): The EIA contains a description of the types of sediment in the project area, based on the samples of the seabed taken in the area. The EIA does not provide an assessment of a possible contamination of the sediment.

Question 18: Does the EIA and the coming construction permit include dumping of dredged material (and dumping permit)?

Answer (4 February 2010): The volume and sediment spillage caused by excavation of the seabed in the project area, has been evaluated in the EIA. A specific impact assessment of the dumping activity has not been made. Assessment of dumping activity will be a part of the detailed design of the concrete project. The dumping-activity is thus not a part of the permission for establishing Anholt Offshore Wind Farm.

Question 17: Does the EIA and the construction permit include excavation (and adjacent sediment spillage) of sediment.

Answer (10 December 2009): The EIA includes calculations of excavated sediments and the adjacent sediment spillage taken from a worst case scenario. It must be expected that the construction permit sets requirements to monitoring of sediment spillage, which must be agreed with the Authorities before the construction is started.

Question 16: The answer issued by the Energy Agency October 7, 2010 states "...Energinet.dk expect on the basis of preliminary results from surveys, that there is no basis for issuing demands on a certain wind farm layout, as long as the wind farm is planned to cover a maximum of 88 km² within the approx. 144 km² large examination area. "

Please give an explanation to the requirements which will define, that the lay-out of the farm is bulked in one body?

Answer (10 December 2009): The wind farm must visually give the appearance as a bulked wind farm seen from the shore, both from Djursland and from Anholt.

Question 15: Tender specifications annex 3 p. 42: "This license for exploitation of the energy pursuant to section 29 of the Promotion of Renewable Energy Act is awarded to the concessionaire for a duration for 25 years from grid connection..."

Please clarify whether duration for 25 years from grid connection is calculated from (i) first turbine, (ii) calculated on every individual turbine or (III) from grid connection of the whole park

Answer (10 December 2009): Of the tender specifications section 5 on award criterion appear the following "The requirement of grid connection is met, when the first kWh from the wind farm is delivered to the collective electricity grid." This definition of the time of grid connection will be used when the license for exploitation of the energy is granted.

Question 14: The tender specifications page 36: To minimize the risk of damage to Energinet.dks 220 kV cable to shore the transformer platform must be placed in the outer rim of the wind farm. Is an alternative location of the transformer platform possible if it brings social economic benefit?

Answer (10 December 2009): Energinet.dk has learned from previous that the probability of damages to the cable to shore is not negligible. Damage to the cable puts a large risk on Energinet.dk and considerable delays and loss of considerable amounts of production can be put on the owner of the concession. An alternative location of the transformer platform will only be possible, if it within the framework of the EIA and if it is documented, that no increase in risk or increase in cost is put on Energinet.dk.

Question 13: The following data is requested made available:

- 1. Seismic data in SEG-Y format, both chirp and sparker data. The data must be processed and supplemented with navigation data.**
- 2. The bathymetry as x,y,z coordinates in as high a resolution as possible.**
- 3. Side scan sonar recordings as geo coded tiff files. Preferably with pixel size 0.1 meter on each mosaic.**
- 4. Magnetometer raw data.**
- 5. Interpreted seismic horizons, also as x,y,z data. Both contour data and seismic horizons (2D) which are interpreted from the seismic data.**
- 6. All the maps in the appendices as either ArcGIS or Mapinfo format.**
- 7. CPT and borehole profiles in AGS format (or Excel)**

Answer (October 27. 2009): The requested data can be obtained by contacting Energinet.dk. However, the material will not be available before the first week of November, where Energinet.dk will publish an instruction on their web site. The instruction will explain how the data can be obtained.

Question 12: On page 35 the tender states: "The position of the platform and the trace for the 220 kV cable will be determined by end of April 2009 and it will be published on the web-site: www.Energinet.dk". The information is not yet published. When will Energinet.dk publish the position of the transformer platform?

Answer (October 27 2009): Since the question was posed, a map showing the position of the transformer platform as a square of 100 times 100 metres has been published on Energinet.dks web-site. The precise coordinates will be determined at a later stage. The square is considered precise enough for the estimation of costs for cabling to the platform performed by potential tenders when calculating the bids for the tender.

Question 11: On page 37 of the tender it is stated: "Earthing and potential bonding shall be built according to Energinet.dks Earthing principle for firm offshore installations. The principle will be forwarded on request." We hereby request the principle.

Question 10: The tender states that the auxiliary power for the platform will be delivered by two auxiliary transformers, and that the auxiliary transformers are used for establishing the system earthing. In which way will Energinet.dk establish system earthing on four separate 33 kV busbars using only two auxiliary transformers with only two earthings? The data for the auxiliary transformers is requested published.

Question 9: Which type of 220/33/33 kV transformers will be used, is it Dyy, Ydd or something else? The data for 220/33/33 kV transformers is requested published.

Answer to question 9, 10 and 11 (November 11 2009): The answers to these conditions are to be found in the revised annex 2a.

Question 8: When will the revised edition of "Connection code 3.2.5 Windturbines connected to grids with voltages above 100 kV" be available?

Answer (October 27, 2009): Energinet.dk will in the first half of 2010 in co-operation with external experts develop a revision of the technical requirements for wind turbines.

The revised requirements is expected to be published for public hearing in May-June 2010 and afterwards noticed to Danish Energy Regulatory Authority (DERA) as a new technical regulation in September or October 2010.

Question 7: In response to the questions of 30 June 2009 it appears that the publication of background reports concerning respectively Met-Ocean Data and Hydrography, sediment and water quality, etc. we to be expected by week 34. We have not been able to find this information on ENDKs webside this date and now ask when they are expected to be published?

Answer (7. October 2009): There has been a revision of the timetable for the publication of the reports. The delays are caused by delays in field work and subsequent data processing.

Revised schedule:

Report	Expected published
Wind resource data from DMI	Published

Geo technique	Published
MetOcean Data	Published
Geo physics	Published
Hydrograph, sediment, water quality etc.	Published

Question 6: Map of the tender specifications p. 16 and 24 is somewhat blurred - can new maps be made available?

Answer (7. October 2009): [See map](#)

Question 5: Of the tender specification page 20 it appears that the wind farm layout must be within the framework of the EIA report. When is information concerning requirements for the wind farm layout expected to be published?

Answer (7. October 2009): Energinet.dk, while preparing the EIA statement, endeavored to clarify the worst case of all relevant environmental issues in the context of the possible specific technical projects that are considered realistic in the area in question. This also applies to the wind farm layout. Energinet.dk expect on the basis of preliminary results from surveys, that there is no basis for issuing demands on a certain wind farm layout, as long as the wind farm is planned to cover a maximum of 88 km² within the approx. 144 km² large examination area.

Question 4: Of the tender specification page 20, it appears that it may be required that the park should take into account the ferry link Grenaa-Anholt. When will a clarification of the various shipping routes in the region and especially the Grenaa-Anholt ferry link be published?

Answer (7. October 2009): In the tender document concerning the park the following is stated concerning the ferry link: "*There may be requirements for the wind farm to take account of the ferry link Grenaa-Anholt.*"

The construction of the Anholt offshore wind farm could lead to an extension of the ferry route between Anholt and Grenaa. Depending on how the turbines are placed in the gross area, the length of the ferry route could be extended with up to 3%. Given the very limited impact on the navigable length of the ferry route, it is estimated that a transfer of the entire park to adapt to the ferry route would not be appropriate.

Instead, the concessionaire will have to compensate the ferry company so that there are no consequences of the longer route for the users of the Anholt ferry. The compensation shall ensure that the same scheduling / time of crossing can be maintained. Compensation should cover the extra costs of fuel required to sail the longer route and the additional costs for fuel, it takes to sail a little faster, so that the total elapsed time does not become longer than before construction of the park. Compensation for the entire period is paid up front by the concessionaire. Payment of compensation would need to be paid before construction work is started.

By letting the concessionaire pay the compensation, the cost will be included in the overall economic assessment of the placement of the park in the gross area, to achieve the overall best result.

DEA has provisionally estimated that the cost of the compensation could at most amount to DKK 3,1 million

Question 3: Can information on the drilling records from the geotechnical investigations be published before the laboratory tests are carried out?

Answer (30. June 2009): The result of the geotechnical investigations will be published when they are finished and quality-assured, i.e. when the laboratory tests have been carried out.

Question 2: Can the extent of the geo technical and geo physical investigations be disclosed?

Answer (30. June 2009): The geo technical investigations include seven 40 meter deep borings distributed over the investigation area and Cone Penetration Tests (CPT). One of the deep borings is made in the area, where the transformer platform will be placed. If particular facts of importance to the technical project are identified during the investigations, these may be investigated further.

The background report will include a description of field and laboratory investigations and a presentation of the results.

The geophysical investigations include:

- Multibeam echo sounder
- Dual frequency sidescan sonar
- High and low frequency shallow seismic
- Magnetometry

The background report will include a general geological description of the area, a bathymetric model, maps with classification of the seabed, sidescan mosaic in high resolution, a list of objects on the seabed and a geologic model.

Question 1: Can information about Energinet.dk's project plan be published (extend/timetable)

Answer (30. June 2009): The description of the preliminary investigations which has been given to Energinet.dk by the Danish Energy Agency, has been published on Energinet.dk's web-site. Energinet.dk has in co-operation with sub-contractors developed a timetable for deliverance of technical reports, which describes the assessment of all substantial and other information, which constitutes the base for the preliminary investigations. When the reports are ready, they will be published on Energinet.dks web-site. All the reports will be in English language. Not all the field surveys are yet concluded. Provided that there will be no delays due to weather conditions and other unforeseen events the extent and timetable for publishing certain reports are as follows:

Report	Expected published
Wind resource data from DMI	Week 27
Geo technique	Week 36
Metocean Data	Week 34
Geo physics	Week 35
Hydrograph, sediment, water quality etc.	Week 34

The remaining reports will be published as they will be ready.

Clarification of tender specifications

According to the tender announcement of Anholt Wind farm part III.1.2. the detailed requirements for documentation that the tenderer has sufficient economic and financial capacity to implement the project are to be announced on the DEA website www.ens.dk / Anholt at latest 6 months before the bid deadline.

The documentation to be provided consists of two parts.

1. Letter of intent from a credit institution with a long-term deposit rating of not less than A- (Standard and Poors or Fitch) or A3 (Moody's) to the effect that the credit institution will issue an on-demand guarantee in respect of the obligations of the tenderer for establishment and network connection of the electricity production plant if the tenderer wins, in accordance with the terms appearing from the draft agreement (appendix 8, item 3 of the tender conditions) and otherwise worded as the draft in appendix 9, however, with the addition that after 5 months the guarantee will increase from DKK 100 million to DKK 200 million and after one year to DKK 400 million.

2. Documentation for, at the expiry of the tender deadline, the tenderer or at least one of the tenderers in a consortium partly has a long-term issuer credit rating from one or more credit rating agency mentioned below of not less than:

Standard and Poors	BB-
Moody's	Ba3
Fitch	BB-

and partly can meet at least one of the following two requirements based on the latest audited annual report, which cannot, however, be older than to include a period after 1 January 2008:

- Revenue exceeding EUR 4 billion
- Value of total assets exceeding EUR 4 billion

If the tenderer is a consortium and if at least one of the participants in the consortium has a rating, but does not meet the revenue/asset requirement, it is sufficient that the entity rated can meet at least one of the following two requirements based on the latest audited annual report, which cannot, however, be older than to include a period after 1 January 2008:

- Revenue exceeding EUR 3 billion
- Value of total assets exceeding EUR 3 billion

on the condition that the revenue/asset figures of the other participants in the consortium together meet at least the same, i.e. meet at least one of the following two ratio requirements based on the latest audited annual report(s), which cannot, however, be older than to include a period after 1 January 2008:

- Revenue exceeding EUR 3 billion
- Value of total assets exceeding EUR 3 billion